

Wommelgemse Heemkundige Kring "De Kaeck" VZW

MEDEDELINGENBLAD

Ledenblad: februari – maart 2020 - nummer 385
Tweemaandelijks tijdschrift, verschijnt op 1 februari, 1 april, 1 juni,
1 augustus, 1 oktober, 1 december
Oplage : 180 expl.
ISSN=0777-804X

Verantwoordelijke uitgever: Eddy Smits- Schaarbosstraat 10 – 2160 Wommelgem – tel.: 03/354.40.72
www.dekaeck.be – e-mail: dekaeckes@gmail.com
Bankrekening (IBAN) : BE12 9799 5205 4092 "W.H.K. De Kaeck "

TE NOTEREN:

22 februari 2020:

**Tweede Algemene Vergadering
Documentatiecentrum, Fort II
straat 1, te 14.00 u.
(zie verder in dit nummer)**

SCHENKINGEN

* Ons lid Paul Janssen bezorgde ons twee boeken:
– Proost, Jozef: De Sint-Rochusparochie (1957)
– Stappaerts, Dirk: Borgerhout en zijn gemeentehuis (1981).
Een aanwinst voor onze streekbibliotheek!
Bedankt Paul!

* De Wommelgemse Turners hielden een opruimactie in hun lokaal en besloten wijselijk het archief te overhandigen aan onze kring. Bedankt !

* Willy Jacobs bezorgde ons een twintigtal boekjes "Het ABC van het Militair erfgoed" uitgegeven door "Erfgoed Voorkempen" en "Erfgoed Noorderkempen". In 10 korte hoofdstukjes behandelt het boekje het oorlogsgebeuren van de middeleeuwen tot op heden.

Leden die geïnteresseerd zijn in deze uitgave kunnen, zolang de voorraad strekt, een boekje afhalen in het documentatiecentrum.

NECROLOGIE

Op 21 januari bereikte ons het droeve bericht dat Monique Mertens overleden was. Monique was de echtgenote van onze medebestuurder Clement Huysmans en tevens lid van onze kring. Zij vocht reeds geruime tijd tegen een, in realiteit, ongeneselijke ziekte maar dat hield haar niet tegen om op onze laatste heemfeesten toch nog aanwezig te zijn.

Monique werd geboren te Antwerpen op 9 augustus 1940 en overleed te Borsbeek in het WZC Compostella waar ze met zorg werd omringd.

Aan de familie bieden wij onze deelneming aan.

PRENTKAARTEN

* nog voor het jaareinde kregen we kaartjes met "groetjes uit Bonn (D)", "Groetjes uit Frankfurt" (2x) en "Groetjes uit het mooie Burghotel- Auf Schönburg- in Oberwesel am Rhein" van onze wereldreizigerster Hélène Herteleer.

* Guido Delva stuurde ons met eindejaar een kaartje: "Van harte een Zalige Kerst en een vreugdevol 2019".

Waarvoor dank!

ALGEMENE VERGADERING

De buitengewone Algemene Vergadering heeft plaats op **zaterdag 22 februari te 14.00 u.** in het documentatie centrum, Fort II straat 1. Op deze vergadering worden alle leden verwacht. Indien je wilt weten hoe het met onze kring gaat en welke de toekomstplannen zijn dan moet je er zeker bij zijn. Naar goede gewoonte sluiten we de vergadering met een "smulpartij": pannenkoeken à volonté!

LIDGELDEN...

Is uw lidgeld 2020 reeds in orde? Neen? Doe het dan nu! Het lidgeld **bedraagt 15,-€ (per persoon). Ereleden betalen 25,- €.** U kunt dit bedrag overschrijven op de rekening van de Heemkundige Kring: BE12 9799 5205 4092 met vermelding "lidgeld 2020" (Schatbewaarder N. Heylen, De Reet 6, 2160 Wommelgem - tel.03 353 20 13).

"ONZE (VOORLOPIGE) KALENDER VOOR 2020"

Maart: - Lenteactiviteit(?) ! Nog verder uit te werken.

Mei: - Dagreis, zo mogelijk in samenwerking met een andere culturele vereniging van Wommelgem.

Juni: - Medewerking aan "Open Kerkendag"
- Sint-Jansfeesten

Juli: - Dagfietstocht met museumbezoek

September: - Heemfeesten
- Tentoonstelling

November: - Teerfeest

In de wintermaanden voorzien we tevens enkele lezingen over diverse onderwerpen.

Een belangrijk onderdeel van onze kalender zijn de "publicaties". Onze "mededelingen" verschijnen om de twee maanden en bevatten buiten informatie over de ingerichte activiteiten ook korte artikeltjes aangaande de "Wommelgemse Geschiedenis".

Het tijdschrift "De Krijter" verschijnt om de vier maanden en bevat telkens een drietal geschiedkundig verantwoorde onderwerpen. Zeggen dat het niet altijd eenvoudig is om correcte "verhalen" te schrijven is een "open deur in trappen" maar, ook de keuze "waarover gaan we iets schrijven (en dus ook opzoeken)" is al even moeilijk. We rekenen daarom op onze leden om af en toe eens een seintje te laten met een mogelijk te behandelen onderwerp (en uiteraard mag je zelf ook een artikeltje schrijven!!)

ZO GAAT MEN IN WOMMELGEM OM MET HAAR ERFGOED.....

Juist een jaar geleden, in onze mededelingen van februari, berichtten we over de afbraak van het koetshuis aan het kasteel Selsaeten. Het zou terug opgebouwd worden.... Spijtig genoeg is hiervan, tot op heden, nog niets te merken.

In december kregen we een berichtje om eens naar de "Selsaetenhoeve", beter bekend als de hoeve "Van der Beuren" in de Selsaetenstraat, te gaan kijken. We konden onze ogen nauwelijks geloven. De oude hoeve waarvan de kern teruggaat tot in de 17de eeuw is ingevallen. Het dak is gewoon naar beneden gestort....

Onze kring heeft de betreffende erfgoed instanties op de hoogte gebracht van deze toestand maar..... blijkbaar hebben ze daar niet begrepen waarover het gaat. 't Is nochtans duidelijk aangegeven ...en reeds vroeger werd de erbarmelijke toestand waarin de hoeve verkeert (op 7 november 2019 m.n.), gesignaleerd (toen was het dak nog niet ingevallen).

De Selsaetenhoeve "Hoeve Van der Beuren"

In ons schrijven van 16 december 2019 aan de erfgoedcel en gestaafd met foto's schrijven we: "Het betreft hier de hoeve Selsaetenstraat nr.35 en sinds 29-03-2019 erkend als bouwkundig erfgoed", duidelijker kan niet. Terloops hebben we in dit schrijven ook de rampzalige toestand van het bakhuisje in de Selsaetentuinwijk en behorende bij de hoeve Selsaetenstraat 37 aangehaald.

Op 6 januari kregen we van het agentschap "Onroerend erfgoed" het volgende antwoord: "Ik heb recent een overleg gehad met de beheerders van de site Kasteel Selsaeten. De eigenaar heeft de opdracht gegeven om een beheersplan op te maken voor de ganse site. Ik heb begrepen dat het herstel van de hoeve hierin mee wordt opgenomen"...?

Wablieft? Het gaat hier niet over het geklasseerde kasteel Selsaeten, niet over het als dorpsgezicht geklasseerde (afgebroken en terug op te bouwen) koetshuis en Hoeve Selsaetenstraat nr. 53. Dat de eigenaars van de kasteelsite hier een "beheersplan" voor uitwerken, kan goed nieuws zijn... maar we willen toch eerst even zien wat ze er van maken. De vroegere pachthoeve van het kasteel (straatnummer 53) is trouwens geen eigendom van de kasteel eigenaars.

De hoeven Selsaetenstraat 35 en 37 behoren niet tot de geklasseerde kasteelsite maar zijn afzonderlijke entiteiten en geen eigendom van de kasteel eigenaars. Wij vragen ons dus af hoe zij voor deze hoeven een "beheersplan" kunnen opstellen?

Geen goed nieuws dus en ergerlijk: de vaststelling dat men bij het agentschap "Onroerend Erfgoed" wel héél snel over de zaken heen gaat en niet grondig nagaat wat er mis is.

Bij het ter perse gaan kregen we volgend bericht van het agentschap "Onroerend Erfgoed":

Beste. Dit was inderdaad een vergissing. Ik ging er vanuit dat het over het beschermd erfgoed ging omdat het Agentschap Onroerend erfgoed enkel adviezen geeft over beschermd erfgoed. Het geïnventariseerd erfgoed is een lokale bevoegdheid. Voor de geïnventariseerde hoeve neemt u best contact op met het gemeentebestuur.....

Dat geïnventariseerd erfgoed een bevoegdheid is van het gemeentebestuur is voor ons een nieuw gegeven. We weten dus waar we, en dit niet enkel voor de Selsaetenhoeve, mogen "aankloppen".....

Heet van de naald: uit goed ingelichte bron vernemen we dat het gemeentebestuur de nodige stappen heeft ondernomen om de eigenaars te wijzen op hun plichten!

NIEUW OP ONZE WEBSITE....

Tot op heden kon je op onze website (www.dekaeck.be) onder de rubriek "leden blad", de "mededelingen" van de laatste jaren vinden. Thans kun je ook de gepubliceerde werken "Wommelgem, vroeger en nu" en "Wommelgem door de eeuwen heen", geschreven door Aloïs Sledsens, online raadplegen.

Wil je iets weten over Wommelgem, raadpleeg onze website!

't STOND IN DE KRANT IN 1920

Meermaals krijgen we de vraag: "dat mooie huis aan de Herentalsebaan met het wapenschild van Wommelgem, wat was dat daar..?"

Als we dan antwoorden dat daar "de bank van Wommelgem" gevestigd was, dan kijkt men ons met grote ogen aan: "een bank van Wommelgem"?

De heer Matthys was een merkwaardige (dorps)figuur in de periode juist voor de eerste wereldoorlog en enkele jaren nadien. Hij was actief op het sociaal-culturele vlak en in het bedrijfsleven. Zo zou hij banden gehad hebben met de toneelafdeling van de "Verbroederingsclub", nu de K.H. De Verbroedering en was hij voorzitter van de Katholieke wacht. Verder was hij ook betrokken bij het beheer van de "Brouwerij van Wommelghem". Op het dorpspolitieke vlak was hij een tegenstander van de gevestigde (katholieke) elite en leunde hij aan bij de strekking der "Christelijke Werknemers".

Een hoogtepunt (of dieptepunt) in zijn Wommelgemse periode is het zogenoemde "komiteit" dat actief was voor en tijdens de eerste wereldoorlog. Reeds voor de oorlog bestond in Wommelgem een "Komiteit tot leniging der armoede". Dit "komiteit" verzamelde fondsen en goederen om de armere inwoners van de gemeente te ondersteunen. Het was samengesteld uit vertegenwoordigers van zowat alle min of meer belangrijke organisaties actief in onze gemeente: gemeentebestuur, parochie, onderwijzers, armenbestuur, kerkbestuur en de plaatselijke verenigingen.

Bij het uitbreken van de wereldoorlog ging dit "komiteit" over in het "Plaatselijk Hulp- en voedingskomiteit van Wommelghem" onder voorzitterschap van E. H. pastoor Geens. Andere leden van het bestuur: ondervoorzitter Jules Matthijs, secretaris Leo Van Hoecke, tweede secretaris Frans Palmans, schatbewaarder Ernest De Preter e.a.

Alhoewel onderwijzer G. Peeters in zijn naoorlogs verslag schrijft dat het "komiteit" tijdens de oorlog goed werk had verricht, blijkt de werking reeds van bij het begin verstoord te zijn door een breuk in het

katholieke kamp. Enerzijds had je de groep der "notabelen" (Pastoor, Van Hoecke, Beirens, Feshinger, Mertens e.a), anderzijds de groep der "werknemers" (Matthys, Palmans, Lambrechts, Verheyen e.a.).

Welke rol er gespeeld werd door wie is niet helemaal duidelijk maar na de eerste wereldoorlog kwam het zelfs tot een rechtszaak aangespannen door het gemeentebestuur tegen dhrn. Matthys en Palmans. Op 22 januari 1921 werden zij door het gemeentebestuur beschuldigd van het verduisteren van gelden.

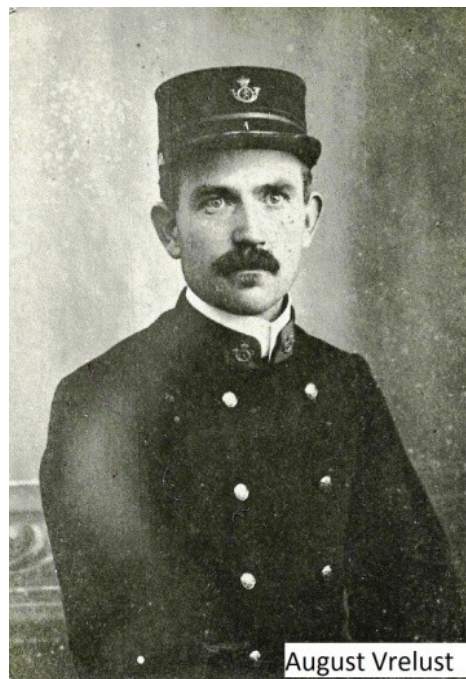
Een reactie liet niet op zich wachten en dhr. Matthys kwam bij de gemeenteraadsverkiezingen op met een afzonderlijke katholieke lijst. Hij leed een nederlaag maar behaalde toch 3 zetels op 11. De andere acht waren voor de gevestigde katholieke elite.

De ster van Jules Matthys was evenwel tanende. In mei 1922 werd Jules Matthijs, als gevolg van het faillissement van de bank, door de bestendige deputatie vervallen verklaard van zijn mandaat als gemeenteraadslid. Hij verdwijnt dan op de achtergrond en uiteindelijk ook uit Wommelghem.....

OPROEP TENTOONSTELLING 2020

De tentoonstelling in september 2020 heeft als onderwerp "Wommelgemse Koppen". Op deze tentoonstelling zetten we mensen in de kijker die in het verleden een zekere bekendheid verwierven in onze plaatselijke dorpscultuur. Zo komen zeker aan bod: overheid (burgemeester, schepenen), Politie (veldwachters), onderwijzers, typische dorpsfiguren (Peerke de dirigent bijvoorbeeld), sportfiguren (wielrennen, voetbal), kunstenaars en anderen.

Wij doen een oproep naar onze leden om hieraan mee te werken. Ken je iemand die op deze tentoonstelling niet mag ontbreken laat het ons dan weten. En als je over die persoon nog bepaalde herinneringen weet te vertellen, misschien een foto, dan is dat meer dan welkom. Kruipt eens in uw geheugen en eventuele fotodoos en stuur ons de gegevens door. Doen!

*August Vrelust
postbode, postmeester..enz*

*Werkten mee aan dit nummer:
de Raad van Bestuur, Herman Meeus*